

ПРИВ'ЯЗНЕ УТРИМАННЯ ТА ДОЇННЯ КОРІВ У МОЛОЧНОМУ БЛОЦІ

Котенко М. здобувач

Пушкар Т.Д. канд. с.-г. наук., доцент

Одеський державний аграрний університет

Актуальність. Реконструкція тваринницьких приміщень повинна передбачити велику потужність підприємств з виробництва та використання сучасних ефективних технологій, продуктивності праці, раціонального використання молока, та підвищення генетичних запитів корів і поживної цінності кормів.

Доїння корів в умовах промислової технології продовжує залишатися однією з самих трудомістких операцій. При безприв'язному утриманні худоби, витрати праці на доїння значно менші, ніж на прив'язі та доїнні в стійлах у відра або молокопровід. Ці переваги полягають в більшій спеціалізації працівників і кращих умовах праці, оскільки на доїльному майданчику оператор працює стоячи, вим'я корови знаходиться на рівні його рук і йому не потрібно весь час нагинатися і розгинатися і тим самим витрачати зайву енергію і час.

Наприклад, за даними американських дослідників Моріса і Бойда, споживання кисню доярем при роботі в порівнянні із спокійним станом склало: у стійлах, коли дояр і корова розташовані на одному рівні - 166%, в доїльному залі, коли корова знаходиться вище ніж дояр на 90 см - 102%.

Дані наукових досліджень і виробничий досвід показують, що використання доїльного залу при прив'язному утриманні тварин знижує витрати праці на доїння корів в порівнянні з доїнням їх в стійлах у відра в 2-3 рази і в молокопровід – на 8-50%. Проте, таке поєднання (доїльний зал і прив'язне утримання корів) доцільне в основному при реконструкції старих корівників. Отже, при новому будівництві слід планувати створення доїльних залів, як правило, у поєднанні з безприв'язним утриманням корів.

Вітчизняна промисловість випускає достатньо надійні доїльні установки типу «Тандем» і «Ялинка». Але за рівнем автоматизації найбільш важливих операцій (обробка вимені, включення машинного доїння, відключення і зняття доїльних апаратів і т. д.) вони не повною мірою відповідають сучасним вимогам. Поки серійно не випускаються автоматизовані потокові доїльні установки типу «Карусель», які задовольняли б великі комплекси на 1200 корів і більше.

В цілях значного підвищення продуктивності праці при доїнні корів, перед інженерами і конструкторами ставляться завдання по автоматизації наступних операцій: перехід корів з секцій до доїльної установки; санітарна обробка вимені і доїльних станків до і після доїння; механічний масаж вимені; роздільне зняття доїльних стаканів після видоювання кожної частки вимені; обробка їх дезінфікуючим розчином; «читання» номерів у корів, реєстрація надоїв (по групі

тварин і окремо кожної корови); відбір проб молока для аналізу; роздача концентрованих кормів відповідно до надою за попереднє доїння; запускання і випуск корів з доїльних станків; транспортування молока в молочну, його очищення, пастеризація і охолодження до 4-6 °С; промивка всієї молочної апаратури і устаткування для первинної обробки молока. Вітчизняне та іноземне устаткування по доїнню і первинній обробці молока, не дивлячись на відмічені недоліки, при правильній його експлуатації дозволяє отримувати молоко високої якості.

У ході експлуатації реконструйованого корівника виявлені переваги і недоліки прийнятої на ньому технології. Зокрема, потрібно було доопрацювати і вдосконалити систему охолодження і первинної обробки молока; замінити ряд вузлів доїльної установки «Карусель»; установити фіксатори для тварин у відділенні сухостійних корів; закрити прохід через пологове відділення; доопрацювати системи первинного зоотехнічного обліку; введення в силосно-сінажно-концентратні раціони сіна, кормового буряка. До цих пір не подолані труднощі з організацією ремонту стада, обумовлені відсутністю власної бази для вирощування нетелей. У перші роки його освоєння ще не вдалося добитися проектної потужності комплексу по числу корів і об'єму виробництва молока. З цієї ж причини рівень вибраковування і виранжирування корів в 1,5 рази нижче, ніж передбачалося проектом (20-22% замість 30-35%).

Особливої уваги заслуговує можливість високої концентрації виробництва, утримання корів на підприємствах закритого типу (без пасовищ в літній час), використання автоматики у виробничих процесах, перетворення праці тваринників на різновид праці промислових робочих. Крім того, з'ясувалося, що створення комплексів такого типу доцільне при дотриманні ряду умов. По-перше, великі комплекси можна створювати тільки в приміській зоні великих міст, де відчувається недолік робочої сили, є фахівці високого рівня і матеріальна база для ремонту складного устаткування. По-друге, такі комплекси є підприємствами, з дуже високою потребою в енергії. Так, витрата електроенергії за рік на корову склала 2500 кВт [1, 2].

Висновок. Реконструкція тваринницьких приміщень повинна передбачити велику потужність підприємств з виробництва молока, та використання сучасних ефективних технологій підвищення продуктивності праці, раціонального використання генетичних запитів корів та поживної цінності кормів. Поки серійно не випускаються автоматизовані потокові доїльні установки типу «Карусель», які задовольняли б великі комплекси на 1200 корів і більше.

Список використаних джерел

1. Луценко М.М., Іванишин В.В., Смоляр В.І. Перспективні технології виробництва молока. Київ.: Академія, 2006. 192 с.
2. Санітарно-гігієнічна оцінка умов вирощування нетелів за різних способів утримання ремонтних телиць : Монографія / О. С. Яремчук, Р. Л. Варпиховський. Вінниця : РВВ ВНАУ, 2019. 180 с.